

גיליון 242

תחש

כיוון

אב-אלול תשע"ז אוגוסט 2017

המגזין לאזרח הוותיק ברעננה

המרכז לתרבות ופש ופנאי

10 בן

בואו לחגוג איתנו 13.9.17

מסתורין, תעלומה, סודיות 7-6

הסלון השני שלנו 5-4

מדורים קבועים: ספר - אופנה - טיול - טכנולוגיה - עברית - בישול - תזונה - טריוויה - תשבץ - כושר - סרט

דיכטומיה*

הצורך בחלוקה דיכטומית, בתיוג, באבחנה ברורה לאן אתה שייך אינו ברור, ובוודאי שאינו רלוונטי לרוב האנשים. מה אתה? אתה אשכנזי? **ספרדי? חילוני? דתי? ימני? שמאלני? סוציאליסט? קפיטליסט? משכיל? אוטודידקט? ליברל? שמרן? חובב חופשות אקסטרים או בטן גב ב'הכול כלול'? מעדיף ללכת ברגל או לנסוע באוטובוס? אוהב לרקוד או לשיר? לעשות את 'שביל ישראל' או את דרך הצליינים בספרד? לאכול או לאכול יותר? אופטימי או רואה שחורות?

אפשר להמשיך ברשימה עד אין סוף, אבל הנקודה ברורה. לא חייבים להיות או זה או זה. פעם היו שלוש מגמות בבתי הספר התיכוניים: ריאליזם, ביולוגיה והומאנית, כאילו הריאליסטים לא הייתה בהם הומאניות. היום יכול כל תלמיד לעשות בגרות בפיסיקה 5 יחידות ובתיאטרון, במחשבים וביידיש, בהיסטוריה ובמחול.

האדם הרבה יותר מורכב ממה שנדמה. לכן, כשאני רואה בטוקבקים ביטויי שנאה בין חילוניים לדתיים ולהיפך, אני תוהה. ישנם הרי חילוניים ששמחים ללמוד קצת 'יידישקייט' וחפצים לחגוג את חגי ישראל גם אם אינם נושאים בעול מצוות. ישנם גם דתיים שהשכנים שעושים 'על האש' לא ממש מפריעים את מנוחתם. ישנם שמאלנים שמתנגדים לפרובוקציות של קיצוניים, וישנם אנשי ימין המכירים בזכויות שכנינו הערבים. רוצה לומר, ישנם אנשים טובים, סובלניים, מכבדים את הזולת, אוהבי אדם ואוהבי חיות, שומרי חוק ודמוקרטיה, רגישים לסבל האחר ונכונים לסייע לחלש, וישנם כאלה שלא. זוהי הדיכטומיה היחידה שישנה.

*דיכטומיה - חלוקת שלם לשתי קבוצות, הפרדה לשניים. כל השייכים בלשון זכר תקפים גם ללשון נקבה.

Mehulal2@netvision.net.il

לחצן מצוקה - (מתוך אתר "מוקד אנוש")

בביטוח הלאומי מפתחים עבור הקשישים שירות חדש המבוסס על טכנולוגיות מתקדמות, והוא אמור להחליף את לחצני המצוקה המסורתיים. מדובר בחיישנים שיוקנו בבית הקשיש ויהיו מחוברים למערכת מתוחכמת שתשגר התראות באמצעות מסרונים לקרובי משפחת הקשיש ותתריע על התנהלות לא שגרתית שלו. לדוגמא: אם הקשיש קם בדרך כלל ממיטתו בבוקר ופותח את המקרר בשעה מסוימת והיום הוא עדיין לא קם, או אם הזמן שלוקח לו לעבור את המסדרון יורד בהדרגתיות בתקופה האחרונה, או אם הקשיש נמנע מלקיחת תרופות או אם הוא יצא מביתו באמצע הלילה וכו'.

אומר שר הרווחה והעבודה חיים כץ: "לחצן המצוקה משמש פיתרון טוב אך לא מקיף. מתוך רצון לייעל את השירות הקיים, אנו נצא לניסוי ובמסגרתו נשלב אמצעים טכנולוגיים מתקדמים שיורידו את התלות בין קריאה פעילה לעזרה לבין זיהוי מצב מצוקה".

meirch@gmail.com

עורכת ראשית: מלכה מהולל
עורכת לשונית: לאה הראל

חברי המערכת: נילי אפלבוים, אביבה אסיא, בלומה בינשטוק, שלמה בינשטוק, נח הורניק, יהודית הלפר, ברכה ויסברט, מאיר חוטקובסקי, עוזי מנור, לאה קליין, אורה צרויה, אביבה קניג, רות רסין.

צלם המערכת: מוטי בן-ארויה

כתובת המערכת: רח' ההגנה 114 רעננה, מיקוד 4331125

טלפון: 09-7747041, פקס: 09-7729320

המ"ל: העמותה למען האזרח הוותיק ברעננה

מודעות לפרסום: מרים זכות: 052-2546043

גרפיקה: מנדל עיצוב והפקות דפוס (אנה קירי)

תגובות לכתבות בעיתון ניתן לשלוח לכל אחד מחברי המערכת. ראה מייל בתחתית הכתבות.

תמונת שער: גילה עירן, מנהלת מרכז לתרבות נופש ופנאי
צילמה: מלכה מהולל

+ / - פלוס מינוס

פלוס

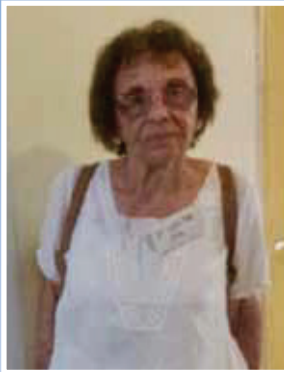
ציליות בכל העיר

אי אפשר להתעלם מהמראה משובב הלב הזה. בעשרות אתרים בעיר, בבתי-ספר, בגני שעשועים, במגרשי משחקים ובפארקים פרשה העירייה ציליות היוצרות צל על המגרשים ומאפשרות שימוש בהם גם בימי הקיץ הלוהטים.

רעיון ויוזמה ברוכים, והבנוס - אסתטיקה צבעונית ואטרקטיבית למגרשים.

שושנה אהרוני מגד

✪ כתבה וצילמה: לאה קליין

"נהניתי מאוד בכנס המחזורים במלאות 90 שנה לבית הספר "מגד" על שם אבי, זכרו לברכה" אומרת לי שושנה אהרוני-מגד. שושנה היא בתו הצעירה של המורה משה מגד, אחות לסופרים אהרן ומתי מגד ז"ל.

אני מתארת לעצמי שבתור נציג משפחה אחרון התרגשת בטכס?
"התרגשתי מאוד. זכיתי לקבלת פנים חמה ממנהלת בית-הספר ומכל אלה שזכרו את המשפחה. היו זמנים שאני ואחי אהרן היינו באים לבית-הספר ומספרים לתלמידים על ההתחלות. נוכחתי לדעת שיש בבית-הספר ייחוד של חינוך לערכים הומאניים הקרובים לבי."

מה את יודעת על תחילת עבודתו של אביך, המורה מגד בבית הספר?

"אחי מספר בספרו שאבינו חיפש משרת הוראה, אבל נאלץ לסלול כבישים עד שנקלע במקרה לרעננה, וכאן שמע שמע שמקימים בית-ספר והוא זכה בתפקיד המורה. ועד המושבה הטיל על הורי התלמידים לשלם 3 גרוש לחודש – השתתפות למימון המורה החדש."

איך הייתה תחילת דרכו בבית הספר?

"היו 12-13 תלמידים בגילאים שונים. הוא הרכיב 3 כיתות בצרף בית הכנסת. חלק מהזמן למדו בחוץ. העמידו שם שולחן ושני ספסלים ואבא ישב ולימד."

בראיון לארכיון מספרת בלהה אנקר ז"ל: "היינו כל כך חברתיים שכשהמורה מגד או אשתו חלו, אנחנו הילדים, באנו, בישלנו וניקינו את ביתם"

היכן גרתם?

"המשפחה הגיעה ב-1927 אל הצרף השני במושבה שהיה ממוקם ברחוב אחוזה. הוא היה רעוע ומלא פשפשים וכמוהו גם צריפים אחרים שגרנו בהם עד שהוריי הקימו בעצמם צרף צבוע ירוק. מאחר שהיה ממוקם ברחוב רמב"ם, סמוך לבית-הספר, יכולתי לשמוע את הצלצול ולא לאחר אף לא פעם."

ופרנסה מנין?

"המשפחה הקימה משק וגינה. הייתה לנו פרה ושמה 'פורתא', זאת אומרת היא הייתה הנחמה הקטנה לפרנסת המשפחה. אימא הייתה אישה נמרצת, חרוצה ואדוקה לשפה העברית. היא לימדה את השירים שאבא הכין להצגות עם התלמידים ואפילו הכינה את התלבושות. אני זוכרת כובע שתפרה לילד שהציג את 'לדוכיפת ציצת נוצה' של ביאליק.

אימי ציירה את הרצל על נייר גדול כגודל המזוודה שהביאו מחו"ל. הציור נשמר במזוודה עד שהתרפט מהגשם שחדר לצריפנו. הציור סימל את אמונתם בציונות שבזכותה נטשו את עברם."

אבא שלך, המורה מגד, היה מחנך שלי 6 שנים. ואני זוכרת שאימא באה פעם לכיתה וגם שם תיקנה לנו מלים בעברית. היא אמרה: 'אני החלטתי שלזכר של התרנגולות קוראים זפקת'.

"כן, היא הקפידה על שפה עברית 'נכונה'. אמרה מלפפונות ולא מלפפונים. אנפילאות ולא נעלי בית, פוזמקאות ולא גרביים ועוד."

איך היה אבא בבית?

"הזיכרונות שלי הם בדרך כלל מן הסיפורים ששמעתי בעיקר מאימי. אבי שתק. בכל שבת, במקום להתפלל בבית כנסת, יצר קבוצת חברים (מיכלין, נובק, קינצלר) ללמוד יחד הגות יהודית. היה בקיא גם בספרות מיהודה הלוי ועד ביאליק, יל"ג ועוד."

מהם זיכרונות ילדותך הראשונים?

"זיכרון ראשון שלי הוא מגן מלכה שהיה בבית העם ובשבתות הפך להיות בית הכנסת. מלכה לימדה אותנו לרקום ועד היום אני זוכרת שאמרה שמי שלוקח חוט ארוך סימן שהוא עצלן... מתעצל להשחיל. אני זוכרת שבהיותי בת 6 הייתה לי דלקת חניכיים. היה צורך בטיפול רציני בלי הרדמה. באותו בית העם שבו למדנו, הייתה למעלה המרפאה. המורה קראה למורה ברטוב ולאבי בהפסקה והם החזיקו אותי בכוח ואני צרחתי מכאבים. זיכרונות טובים יש לי מהמורה נחמה. אישה תמידה ויפה שניגנה בקונצרטניה (מפוחית יד) והשרתה עלינו רוגע. שרנו איתה וטיילנו אתה ועם אבי במסגרת בית-הספר ברחבי הארץ. בל"ג בעומר יצאנו לחורשת האקליפטוס והיינו מכינים חץ וקשת.

סיימתי במחזור ח' בשנת ת"ש אבל זלטיין, שהיה אז מנהל בית-ספר, אמר ש'לא תש כוחנו' ובמקום זה נאמר שגמרנו בשנת תרנ"ן. בסיום כיתה ח', בכיתי מהתרגשות כאשר עליתי לברך ולהודות בשם כיתתי להורים ולמורים, הפרידה עבורי הייתה קשה."

היכן את מתגוררת כיום ובמה עסקת?

"אני כיום בת 91. נולדתי בחודש סיון תרפ"ו. את התאריך הלועזי ידעתי רק בגיל 18. הייתי מורה 35 שנים. אני אלמנה מזה 10 שנים. יש לי 3 ילדים, 10 נכדים ו-2 נינים. כיום אני מתגוררת בבית מוגן "משען" בחיפה, חיה חיים מלאי פעילות ועניין."
Cleah1@walla.com

פּוֹחָה שֶׁל מְלָה

✪ מאת: דוד אשל

כָּכָל הַיָּצֵא מִפּוֹ יַעֲשֶׂה.

כּוֹחָה שֶׁל מְלָה

הַתּוֹרָה מַעֲבִירָה לָנוּ שְׁדָר:

"אִישׁ כִּי יָדָר נָדָר...

כָּכָל הַיָּצֵא מִפּוֹ יַעֲשֶׂה!"

לְמֵלָה הַיּוֹצֵאת, אֵין מַחְסָה,

לְמֵלָה שְׁבֻטָּאָה אֵין מַחִיקָה

סִיג לְחַכְמָה, הִיא הַשְּׁתִיקָה.

מְלָה יַעֲשִׂיָהּ

הִיא מְלָה שְׁלֵא נֶאֱמָרָה,

כִּי אֵין דּוֹמָה לָהּ בְּעַצְמָתָהּ,

גַּם שְׂכָחָה בְּשִׂיא יְכָלָתָהּ

לֹא תִבְטַל אֶת אֲמַתּוֹתָהּ.

מְקוֹמָה שֶׁל מְלָה חִזָּק וּבְטוֹחַ

וְכוֹחָה חִזָּק מִכָּל רוּחַ,

הַרוּחַ מִכָּה וְחוֹלְפָת

הַמְּלָה...כָּל הַעֵת מְרַחֶפֶת.

אִם חָלִילָה מִכָּה הַמְּלָה

כִּנְגַד הַגְּרוּעַ מִכָּל הִיא שְׁקוּלָה,

וּבְכָל יוֹם אֲבִיעַ תְּפִלָּה

שְׁמֵלְתִי לֹא תִבֵּיא תְּקָלָה.

וְלֹא אֶקְמֹץ בְּמֵלָה הַטּוֹבָה

כִּי הִיא מְהִנָּה לְרַע תְּשׁוּבָה

וְהִיא הַנוֹתְנֵת לְכָלנוּ תְּקוּהָ.

Dbeshel13@gmail.com

הסלון השני שלנו

מאת: **מלכה מהולל**

מי שנכנס בפעם הראשונה ללובי בניין המרכז לתרבות נופש ופנאי ברחוב ההגנה ברעננה מתבלבל לרגע. המקום נראה כמו סלון ביתי מורחב. על שולחן אחד משחקת חבורה, כמדי שבוע, רמיקוב, סביב שולחן אחר מתאספים חברי פרלמנט קבוע, גינה מטופחת נשקפת דרך החלונות הגדולים, ועל הקיר ממול ניצבת לה במלוא תפארתה ספרייה גדולה מלאת ספרים.

עירן היא בעלת תואר ראשון בחינוך ובתולדות האומנות ותואר ראשון ושני בעבודה סוציאלית במגמת ניהול ועבודה קהילתית. בנוסף סיימה לאחרונה גם לימודי ניהול דיור מוגן ומרכזים לגיל השלישי באוניברסיטת תל-אביב. אחרי שש שנים בהן גרה בארצות-הברית עם משפחתה נחתה בארץ היישר לזרועותיהם של בני הגיל השלישי. "אני ממש אוהבת לעבוד עם בני הגיל הזה. אפשר ללמוד מחוכמת החיים שלהם, מהניסיון העשיר שצברו בחייהם,

מאין הספרים?

"כל הספרים נתרמים על ידי החברים המשתתפים בפעילויות שלנו. כל מי שלוקח ספר, גם תורם ספר. אנחנו כמובן לא עורכים רישום, סומכים על כולם". את הדברים אומרת לנו גילה עירן, מי שהקימה את המרכז ומנהלת אותו למן יומו הראשון, בדיוק לפני עשר שנים. לכבוד יום ההולדת החגיגי הזה התיישבנו לשיחה עם המנהלת.

מה את הכי אוהבת בעבודה הזאת?

גילה איננה מהססת בתשובתה: "אני מאוד אוהבת 'לגלות' את האנשים. יש אנשים שאני רואה כל הזמן בפעילויות המרכז אבל לא ממש מכירה. ואז, במפגש כלשהו או בטיול אני יושבת ליד מישהו ופתאום אני שומעת סיפור חיים מדהים. בכל פעם מחדש אני מתרגשת כשאני מגלה ככה סיפורים של אנשים.."

גילה עירן גרה עם בעלה גיורא, איש תקשורת ולוויינים, ושלושת בניהם (סטודנט, קצין ואחד לפני גיוס) במושב עין שריד, אבל דומה שאת מרבית שעותיה היא מעבירה במרכז ברעננה.

"המרכז עבורי הוא מעבר למקום עבודה, הוא במחשבות שלי כל זמן, איך לשפר, ליעל, להוסיף, לשנות, ולחדש."

ובעיקר ליהנות מנכונותם לתרום ברעיונות, יוזמות ועצות. כשקיבלתי את ההצעה להקים את המרכז ברעננה לא היססתי. לא מתלבטים כשמתאפשר לך להקים משהו יש מאין, ועוד כשה'משהו' הזה תורם לחברה ולקהילה".

איך הייתה ההתחלה?

"אפילו כיסא לא היה", צוחקת עירן, "ולא היה ברור איך מתחילים. יצאתי ללמוד את השטח וגיליתי שיש צמא גדול לפעילויות לגמלאים בעיר. ברעננה פעל אז מועדון אחד בלבד, ול-10,000 הגמלאים של העיר זה לא הספיק. היום יש לנו 2,000 משתתפים קבועים ואנחנו מציעים להם מגוון עצום של פעילויות".

המספרים לא מספרים את כל הסיפור. צריך להגיע למרכז ולחוות את החוויה באופן אישי כדי לעמוד על סוד קסמו. תחושת הביתיות היא אולי החזקה ביותר. הבניין עצמו חדיש ומתוחזק לעילא ולעילא. בלובי כאמור מתקיימות כל הזמן פעילויות, חלקן חנם אין כסף. כך למשל הרמיקוב, הסודוקו, היידיש והאולפן לעברית. רבים מהמשתתפים מעדיפים לחגוג את ימי ההולדת שלהם במקום, ומסיבות הסיום של החוגים תמיד נערכות פה בקול תרועה רמה.

ולמה דווקא הנה מגיעים האנשים?

"אחת האמירות השגורות בפי גמלאים היא: 'אני לא רוצה ללכת למקום של זקנים', עונה גילה, "אבל אלה שמגיעים הנה פותחים את הדלת ומרגישים שהגיעו למקום צעיר, מלא אנרגיות טובות וחיוניות. כשהם מתאהבים, זה כבר לתמיד. חוץ מזה, יתרון גדול שלנו הוא שאפשר לבחור בדיוק לאלו חוגים רוצים ללכת. לא צריך לשלם סכום גלובלי גבוה ולגלות שבעצם מנצלים רק חלק קטן".

אם רוצים הוכחה נוספת לאיכות המקום די להביט בצוות העובדים. רובם ככולם החלו את עבודתם יחד עם גילה וממשיכים איתה עד היום. "אני מוכרחה לומר גם שחברי הנהלת העמותה כולם הם אנשים עם רקורד עשיר של תרומה לקהילה, ורובם אף זכו בתואר 'יקיר רעננה'".

תסכולים יש?

"בוודאי שיש. אני, למשל, מרגישה בתגמול חסר במשך כל השנים למרות היקף העבודה, האחריות והתוצאות שאני מביאה, אבל זה כמובן לא עוצר אותי בדהירה קדימה".

קדימה?

"אנו מחכים לאישורים אחרונים לבניית חדר כושר גדול, חדש וייחודי לגמלאים, ומתכננים את שיפוץ הסטודיו לאומנות. חוץ מזה אני מתכננת להעשיר את מגוון ההרצאות והמפגשים האישיים. יש לנו קהל צמא, ואנחנו עושים כל מה שניתן להגיש לו את הלימונדה הכי טובה שיש".

איך חוגגים?

"כשישבתי על ה'אין כיסא' ביום הראשון לעבודתי, חלמתי על מרכז תוסס, פעיל, מעניין, אסתטי, עם אווירה של משפחה אחת גדולה. היום כבר יש לי כיסא, ולא רק לי,

וכשאני מביטה דרך החלון החוצה ורואה את כל המבקרים הנאמנים שלנו אני יודעת שחלום אחד לפחות הגשתי בחיי. וזוהי בהחלט סיבה למסיבה. ב-13 בספטמבר נחגוג פה במרכז אירוע גדול ומשמח בהשתתפות נתן דטנר. כולם מוזמנים להשתתף בשמחה".

Mehulal2@netvision.net.il

95
העמותה למען האזרח הוותיק - רעננה

מרכז תרבות כושר ופנאי לגמלאים
אנחנו חוגגים יום הולדת

10
ביום רביעי, 13.9.17
וכאלו הולמנים

במעמד:
ראש העירייה זאב בילסקי
בתכנית:
תערוכת סיום חוגי אמנות בין השעות 09:00-20:00
19:30 - קבלת פנים וכיבוד קל

20:00 - מופע "דטנר על ההג"ר
שר ומספר נתן דטנר

כרטיסים:
30 ש"ח
לאדם

לפרטים ולהזמנת כרטיסים למופע "דטנר על ההג"ר
בטל. 09-7720707 רחוב ההגנה 114 רעננה

מסתורין, תעלומה, סודיות

✿ מאת: חיים ברידא

צילום: מוטי בן-אריה

ישראל ירדני. איש גיבור? ציוני גאה? מצייל חיים? תימהוני? או הכול ביחד? ההיסטוריה תשפוט. לפני שיהפוך לעיי חורבות לטובת הנדל"ן, פגשתי בשבט ירדני לדורותיו שבאו להיפרד מהבית אפוף המסתורין מימי המושבה רעננה. מסקנה אחת הבאתי עמי: לירדני נעשה עוול תדמיתי.

אומרים שהזמן עושה את שלו. לפעמים הוא מעוות מציאות. פעמים הוא מתקן עוולות. ביום שישי לפני שבועות אחדים עמדתי בחצר הבית המקורי של עטרה וישראל ירדני, צופה מהצד בכינוס בין דורי של שושלת משפחת ירדני. בקרוב לא יהיה זכר לחצר ולבית. הבולדוזרים גיעו והקרקע תהפוך לנכסי דלא נייד. חשבתי: איך ניתן לתקן מהפך ההיסטורי רושם מוטעה על דמותו של ישראל ירדני, איש שקנה לו שם של תימהוני המקום. נכון... במידה מסוימת. זאת כי ירדני נהג לחצות רחובות, לאסוף מכל הבא ליד ולטמון הכול בשק יוטה שנשא על גבו. את חצר ביתו הפך למגרש גרוטאות. בנוסף היה מזמר תוך כדי הליכה בקולי קולות לעצמו. לעיתים בשעות הקטנות של הלילה. כל אלה ובעיקר אלה דבקו בו.

אך היה בו גם פן אחר. ישראל ירדני, היה ציוני נלהב, איש המחותרות. ראוי היה ונכון להבליט גם את תרומתו של אותו אדם לתקומת מדינת-ישראל. היא גדולה, ורב הנסתר בה על הגלוי. במבט לאחור נדרש הרבה אומץ לב, תעוזה וכישרון תיאטרלי, כמו לירדני, כדי להערים כל פעם מחדש על חוליות של הצבא הבריטי תחת שלטון המנדט אשר חיפשו ברעננה, וגם בסביבת בית ירדני אחר מבוקשים, אנשי לח"י ואצ"ל, שמעל ראשם ריחף עונש מוות על הגרדום. ירדני עשה זאת בתחום מעורר התפעלות. הללו הסתתרו בתוך פיר צר שבנה ירדני במו ידיו באמצעות קיר כפול בביתו שלו, ברחוב פרדס משותף. לפיר נכנסו כמעט בזחילה מבעד לדלת תמימה בארון של מטבח הבית. את הדלת הפנימית שהובילה לפיר ניתן היה לפתוח רק באמצעות תיל מחוץ לבית. הכול תכנון ופרי יוזמה של מוחו הקודח של ירדני. אם מספר המבוקשים שקיבלו בביתו כמחסה היה מעל לקיבולת הפיר, ניצל את בית הקברות הצמוד לביתו והסתיר מבוקשים יהודים מתחת למשטחי השיש העליונים של קברי אדם. גאוני.

ישראל ירדני נולד ב-1903 בפולין, בתקופת הפרעות ביהודים. הציונות בערה בעצמותיו. שנתיים, עוד בגיל נערות, היטלטל על ספינות בלב-ים, בחלקן כנוסע סמוי. היעד שלו היה פלשתינה. אשרת כניסה לפלשתינה לא הייתה לו. בהגיע האוניה קילומטרים מול חופי חיפה, קפץ למים ושחה לחוף. במסעדת פועלים בחיפה פגש צעירה יפיפיה בשם עטרה ווסקוביניק שנמלטה מהפרעות בבסרביה.

בשנת 1923 הם נישאו. חברת פיק"א להתיישבות יהודית בתמיכת הברון רוטשילד העניקה להם קרון למגורים ושטח אדמה לעיבוד חקלאי בגבול רעננה גבעת-חן.

עטרה וישראל הולידו 9 ילדים, שש בנות ושלושה בנים: כרמלה, עדנה, חיים, אילנה, דליה, דרור, ישעיהו, צביה, ששיה. פעם חשבו במושבה שכל המיתוסים המיוחסים לירדני הם סיפורי צ'יזבטיים. אך עם השנים גם התיאורים ההזויים ביותר התבררו כאמת לאמיתה.

דליה, בתם החמישית במספר של עטרה וישראל ירדני, לקחה יוזמה והזמינה את כל שושלת שבט ירדני למפגש נוסטלגי בבית הוריה. עשרות הגיעו. הילדים, הנכדים והנינים. אלה שגדלו וגדלים על סיפורי המורשת של סבם וסבתם. הבית כבר ריק. מוכן להריסה. הזדמנות לפרק את המסתורין, לקבל הסבר מפורט, היכן היה מה.

מעולם לא נתקלתי בבית אחד ויחיד ברעננה שמאגד כל כך הרבה אנקדוטות. פתאום מה שנשמע בעבר תלוש מהמציאות הוכח כאמת לאמיתה. בבית של משפחת ירדני, שהיה מבודד בין פרדסים ושדות, הסתתרו ראשי המחותרות היהודיות, אלה שיצאו לפעילות נקם נגד השלטון המנדטורי. חלקם יהיו לימים בהנהגת המדינה: יצחק שמיר ראש ממשלה, גאולה כהן חברת כנסת. אז קראו להם בשמות קוד. במפגש נכחו גם נועה ועודד, בניו של ברוך בן-דוב, איש מחתרת לח"י, שהסתתר אצל ירדני. בן דוב התאהב בכרמלה, בתם הבכורה של עטרה וישראל ירדני ונישא לה.

בימים האחרונים פרצו חור בדופן הקיר החיצוני של הבית. לראייה נחשף הפיר ששימש מקום המסתור למבוקשי לח"י ואצ"ל. מאז הקמת המדינה עמד בשימונו. פתח המעבר הסודי לפיר מתוך הבית נסתם. אך מי שדפק בידו על הקיר, שמע שהוא חלול.

הילד מפעם, איתן (מייטליס) מיטל, שורץ קבוע בחצר משפחת ירדני, הוזמן למפגש. הוא התרגש לחצות את חדרי הבית. בעיקר התעכב מול עץ התות העתיק שענפיו היו לו כבית שני. לשם העלו מיטה ישנה שהייתה מקום בילוי קבוע לילדי הסביבה. "על עץ התות היו ענפים אמיתיים וגם כאלה שהיו חלולים בתוכם, שירדני הצמיד לעץ כאילו אלה ענפיו", תיאר בהתרגשות איתן, "זה היה סליק לרובים. ידענו על פי המבט

של אבא ירדני אם מותר לטפס על העץ, או שכרגע הוא משמש למטרות מבצעיות". יום אחד, בעת הטיפוס, נפצע איתן מיטל ודימם. האם עטרה ירדני, קטפה עלה בשרני של שיח צבר שגדל בחצרם, הסירה את המעטפת העליונה, ואת המיצים הצמידה לפצע: "זה צרב", הוא נזכר, "אך הדימום פסק בתוך שנייה". רובים, אקדחים ותחמושת הוצפנו כמעט בכל מקום בבית, כדי שאף חייל בריטי לא יעלה על דעתו למצאם. ישעיהו ירדני, המכונה שייקה, מספר שבע בין האחים, נחשב לבעל טמפרמנט ויצר סקרנות מפותח. יום אחד טיפס לסליק לאחר שראה את אביו מסתיר שם רובה. הוא רצה לבחון מקרוב במה מדובר, אך לחיצה על ההדק שיחררה קליע שחדר את דלת חדר הוריו שישנו במיטתם. הכדור חלף סנטימטרים מעל ראשם ונבלם בקיר: "בוא תראה. עוד יש חור בדלת ובקיר".

דליה (ירדני) זילברזון

משפחת ירדני חיה אז בצנעה. את רוב תצרוכת המזון סיפקו גידולי מטע, ירקות ובעלי חיים שהסתובבו בחופשיות בחצר. חדר אחד בבית שימש לעת מצוא את הפרות. היה חשש מגניבות ליליות. חדר אחר בבית קיבץ למעלה מ-1000 אפרוחים: "הייתי נשאר לישון איתם בחדר", סיפר הבן דרור. הבת דליה, היוזמת של המפגש, עמדה עם אחותה עדנה ונזכרה איך כיום המטבח שימש גם כאמבטיה. "זוכרת?! פה אימא רחצה אותנו". הבת אילנה ישבה על משטח השיש בכניסה לבית. הרהרה על ימים שלא ישוּבו: "הייתה לנו ילדות נהדרת. הורים נפלאים שלא חסכו מאיתנו כלום. היינו מאושרים". הבן שייקה נזכר באורח מזדמן שעשה לילה בביתם. כשקם בבוקר, גילה כי חולדות אכלו מחצית משיער ראשו. הם עמדו שם סביב. שבט ענק. פעורי פה מסיפורי נוסטלגיה ומורשת גבורה של דור המייסדים שלהם. הם ראו את ההוכחות בשטח ונמלאו גאווה. איש מתוכם היה ירדני. רבים לעגו לו. אך הוא האמין בדרכו. שירתו נשמעה תמיד למרוחק. אומרים שכאשר פצח בשיר: "דוגית שטה" זה היה סימן מבשר סכנה למבוקשים להתכנס בדוחק לפיר המסתור. היום, ממעמד של בוגר, מצטיירת בראשי דמות שונה לחלוטין מזו שהייתה לי כילד. אני משוכנע שלו ישראל ירדני היה נלקח לחקירה בידי הבריטים ותחת איומים, אולי אפילו עינויים, היו דורשים ממנו להסגיר סודות ואת ראשי המחטרות היהודיות, הוא לא היה פוצה פיו. גם במחיר חייו.

מימין לשמאל: עדנה ישעיהו (בן אריה), אילנה (רוטשילד), דליה (זילברזון) ודרור לבית ירדני

סוף דבר. הבית הבודד בקצה המושבה, עם כל כך הרבה מיתוסים, תיאורי גבורה וצחוקים המתגלגל של תשעה ילדים מאושרים בחלקם, מסיים את תפקידו כמונומנט היסטורי מוחשי. השאר יסופר בתולדות ישראל.
chaimbroyde@gmail.com

העמותה לאזרח הוותיק רעננה

מרכז תרבות כושר ופנאי

"ובחרת בחיים"

סדנא לאלמנים ואלמנות
ימי ראשון בשעות 18:00-20:00
8 מפגשים החל מ-7/9/17
בהנחיית: **רבקה אורלב**
עלות: 500 ₪ לסדנא כולל כיבוד קל

~ ~ ~

הרצאה - בחסות רשות יידיש
4/9/17 יום שני בשעה 17:00
יחסו של בן גוריון לתרבות היידיש, בשנותיה הראשונות של מדינת ישראל
מרצה: ד"ר חני גלנצר.
עלות: 15 ₪.

~ ~ ~

מופע יידיש
בחסות רשות היידיש

הרשות הלאומית לתרבות היידיש
מפיקת/מפיק: אינטסאן פאר יידישער קולטור

עם אנטולי ליין
שר ביידיש עברית רוסית לדינו ועוד...
יום רביעי 25/10/17 בשעה 17:00
ביד לבנים רעננה
מנחה: **מר שמואל גור**.
עלות 25 ₪ לאדם

כל הפרטים והרשמה בטל. 09-7720707
ההגנה 114, רעננה

הרוצח השקט

מאת: **ברכה ויסברט**

הכינוי "הרוצח השקט" דבק בלחץ דם גבוה, לא בכדי. רבים אינם מתייחסים אליו כאל מחלה אלא כאל סימפטום, ולא ממש מרגישים אותו אלא אם מודדים. פגיעתו רבה וקטלנית: לחץ דם גבוה פוגע בכלי הדם של רקמות הגישות כמו אלה של הלב, של העין, של העצבים, והוא עלול להביא להתקפי לב, לאי ספיקת הלב, למפרצת הוא אף גורם למחלות כרוניות כמו מחלת כליות. ראו הוזהרתם.

ניצה סגל, סגנית מנהלת הסיעוד במחלקה לשיקום נירולוגי בבית-החולים "לוינסטיין", הגיעה **למרכז היום לאזרח הוותיק ברעננה** במסגרת סדרת הרצאות שמארגנת **מיכל מילר**, מנהלת המרכז, כדי לחלוק עם המשתתפים את הידע שלה בנושא.

הנתון המדהים היה שלמעלה ממחצית האוכלוסייה בישראל מגיל 50 ומעלה סובלת מלחץ דם גבוה. מקצת הגורמים לכך אינם בשליטתנו: נטייה תורשתית, גיל, מין (גברים סובלים מכך יותר מנשים) וסכרת. אך ישנם גורמים הנמצאים בשליטת האדם כמו עודף משקל, עישון, צריכת יתר של קפאין, מלח ואלכוהול, אכילת שומן רווי כולסטרול, היעדר פעילות גופנית וכמובן לחץ נפשי (סטрес).

סגל ניסתה להסביר לקהל בשפה פשוטה ובהירה את משמעות לחץ הדם והחשיבות שיש למדידה תקופתית שלו. לחץ הדם האידיאלי עומד על 120\80. המספר הגבוה הוא לחץ הדם הסיסטולי, זה שנמדד כאשר שריר הלב מתכווץ במטרה להזרים דם לרקמות הגוף. המספר הנמוך הוא לחץ הדם הדיאסטולי, והוא נמדד כאשר שריר הלב נמצא במצב "מנוחה" בין ההתכווצויות, אך למעשה חדרי הלב מתמלאים אז בדם.

כדי לקבל תמונה מדויקת של לחץ הדם רצוי להימנע מעישון ומשתיית קפה לפחות כחצי שעה לפני המדידה, לנוח 5 דקות לפחות לפני המדידה, ולשבת ליד השולחן בזמן המדידה כשהיד נתמכת על ידי השולחן ונמצאת בגובה הלב.

איך מרחיקים מאיתנו את "הרוצח השקט"?

בעיקר נפטרים מגורמי הסיכון. דהיינו מפחיתים במשקל, צורכים פחות אלכוהול, מלח וקפאין, הולכים לפחות 200 דקות בשבוע, מפסיקים לעשן, שומרים על אופטימיות ושמחת חיים ונמנעים מעימותים וכעסים שמעלים את לחץ הדם, וכמובן מבקרים תקופתית אצל הרופא ומקפידים על לקיחה מסודרת של תרופות המורידות לחץ דם (אלה שאובחנה אצלם המחלה).

רצוי לבוא לסדרת ההרצאות המרתקת שנערכת במרכז היום בשיתוף בית חולים "לוינסטיין" בנושאים רלוונטיים לגיל השלישי. כך לא נוכל לומר: "לא ידעתי".

bracha@weisbarth.com

מועדון הזהב
רעננה

הרשמה למועדון הזהב לשנת הפעילות 2017-2018

חדש - רישום אינטרנטי!

תושבי רעננה חברי המועדון הממשיכים את פעילותם בחוגים ובמכללה, יכולים להירשם באמצעות האינטרנט בכתובת bit.ly/SeniorsGoldClub

מועדי הרישום:

החלה ההרשמה לשנת הפעילות 2017-2018 לחברי מועדון תושבי רעננה הנרשמים לחוגים שבהם השתתפו בעבר.

החל מיום רביעי, 2 באוגוסט: תיפתח ההרשמה לחוגים ולמכללות לחברי מועדון, הרוצים להירשם לחוגים חדשים ולתושבי רעננה, שאינם חברי מועדון.

החל מיום שלישי, 15 באוגוסט: יכולים להירשם גם לגמלאים שאינם תושבי רעננה.

שעות רישום:

ימים א-ה' בשעות 13:00-8:30 | ימים א'-ב' בין השעות 16:30-18:00
רישום טלפוני: 09-7610606, ימים א-ה' בין השעות 14:30-16:00
בחודש אוגוסט לא יהיה רישום בשעות אחר הצהריים.

עונת המנויים 2017/2018

ערבי זמר עם "האחים אסנר" / "המיטב" סדרת התיאטרון / "ערים קסומות בעולם" / התזמורת האנדלוסית אשדוד / פסקול ישראלי עם יואב קוטנר - עונה 3 / "האנסמבל הקולי" בסדרת קונצרטים ווקאליים / הצגות מוסיקליות בידיש - תיאטרון היידישפיל / הצגות ומופעים לילדים / הצגות ופעילות לקטנטנים

למידע מפורט ולרכישת מנוי התקשרו לטלפון 09-7464036 / 8864* ובאתר www.mishkanraanana.com | רח' הפלמ"ח 2 א' רעננה

עיריית רעננה המוקד העירוני 9107*
מכל טלפון לשירותכם 24 שעות ביממה | www.raanana.muni.il

אספנית האצבעונים

✿ מאת: אביבה קניג

המתכת. מכאן ואילך החלו לייצר הרבה אצבעונים מכסף. הגיוון באוסף הוא עצום. ישנם אצבעונים מעץ, מזכוכית, מקריסטל, מקרמיקה, מאמייל ומכסף. ישנם אצבעונים הבנויים כדמויות מהאגדות, כבעלי חיים, מלכים, 12 המזלות, במגוון עצום של צבעים וצורות. היום כבר לא משתמשים בהם כבעבר, ועל כן עברו האצבעונים מאצבעה של סבתנו למדפי הוויטריות.

למה אנשים אוספים?

"אספנות מרמזת על אופי האדם", מסבירה לי אסתר, "אני לא יכולה להצביע איך ולמה התחלתי לאסוף, אבל אספנות רומזת על פי רוב על אישיותו של האדם. אוסף יכול להצביע על חסך ומחסור בגיל הילדות, כמו נשים שאוספות בובות מכל העולם, או גברים האוספים צעצועים ומכוניות קטנות, או אלה שאוספים מסיכות אולי כדי להסתתר מאחוריהן, או אנשים שאוספים עתיקות מתוך כמיהה לתקופות אחרות. אני אוהבת דברים קטנים ועדינים, ואולי זו הסיבה אצלי."

את מכירה עוד אספני אצבעונים?

"בוודאי", צוחקת אסתר, "נודע לי בשלב מסוים שיש עוד לפחות חמישים כמוני. הקמנו מועדון שחברים בו אספנים מכל רחבי הארץ. חברי המועדון נפגשים מדי פעם בצופית. יש לנו יושבת ראש בשם כרמלה זך והיא מנהלת את החוג ביד רמה. כל חבר משלם דמי חברות. יש לנו אפילו עיתון שנקרא: "על האצבע – ידיעון אוספי אצבעונים בישראל" ובו מרכז מידע על פעילויות המועדון. בפגישות מספרים החברים על רכישות חדשות, ממליצים על שווקי פשפשים ברחבי העולם שם ניתן למצוא מציאות, מספרים סיפורים אישיים על אצבעונים שאנחנו אוהבים במיוחד ועוד. ישנם כאלה שעם הולדת כל נכד חדש הם עושים אצבעון עם אבן המאפיינת את החודש ועם שם הנכד."

איך מתייחסים בני המשפחה לאוסף שלך?

"יש לי שתי בנות, אילנה וטל. טל היא כבר סבתא. ויש לי 2 נינים ו-6 נכדים. בגיל בר-מצווה נסעתי איתם וחיפשנו אצבעונים. בכל פעם שאחד מנכדיי חוזר מחו"ל הוא מביא לי אצבעון ובכל פעם מחדש זוהי שמחה והתרגשות גדולות."

מה את מאחלת לעצמך היום?

"היו לי חיים טובים. בעלי, ישראל, עבד בחברת החשמל בתל-אביב במשך 25 שנים עד שנפטר, ואז קיבלו אותי לעבודה בחברת החשמל והספקתי לעבוד עוד 20 שנה. עכשיו השאיפות שלי הן להתרגל לעזרה שקיבלתי לאחרונה ולגמור את חיי בנעימות."

"מספרים שלפני כ-150 שנה, בבולטימור אשר בארצות-הברית נהגו הבחורים הצעירים להעניק לארוסותיהם אצבעון מקושט באבני חן ויהלומים על מנת שתתחלנה לתפור שמיכת כלולות. בכך הם הוכיחו, על פי המנהג, שכוונותיהם רציניות. עם סיום תפירת השמיכה וקביעת מועד הנישואין, חתך הבחור את החלק העליון של האצבעון ונשארה – טבעת נישואין יפה."

כך פתחה אסתר כהן הרעננית (86) את סיפור חייה השזור באוסף המדהים של האצבעונים בביתה, אוסף המכיל 1,300 אצבעונים מכל רחבי העולם.

צילום: מוטי בן-ארי

למה דווקא אצבעונים?

"נולדתי בתל-אביב בשכונת נורדייה. התגייסתי בגיל 16 לפלמ"ח והייתי בגדוד הראשון עם מפקדים מכובדים כמו דן לנר, יצחק חופי ועוד. אחרי מלחמת השחרור הקמנו את קבוצת יזרעאל. למרות שהקיבוץ היה חלק מאיתנו, נאלצנו אני ובעלי ישראל לעזוב את הקיבוץ בגלל הלינה המשותפת. יום אחד הלכנו לטייל שנינו ברחוב בן-יהודה בתל-אביב. באחד מחלונות הראווה ראינו אצבעון ובעלי נכנס וקנה לי אותו. התחלתי לתפור ולרקום מפות ומפיות, וכבדיחה התחלתי לאסוף אצבעונים. במהלך השנים טיילנו בעולם הגדול ומכל מקום הבאתי אצבעונים."

אישה נאה היא אסתר, מלאת חן וידע רב. ביתה הנעים מסודר בטוב טעם והאסתטיקה שורה בכל מקום. לאצבעונים היא מקדישה חדר שלם בו ארוניות שבנה לה חתנה. האצבעונים מסודרים על פי ארץ מוצאם ופתקית קטנה מציינת את שם המדינה. יש לה שם אצבעונים מתאילנד, משוויץ, מרוסיה, מטורקיה, מיוון, מאנגליה, מירדן, ממרוקו, ועוד ועוד.

"לפני המאה ה-18", מספרת אסתר, "יוצרו האצבעונים בעבודת יד ולכן הם היו בעלי שפה מודגשת ועבה, אבל אז הומצאה המכונה שעשתה את העבודה וזה השפיע על עובי

Kenig1@bezeqint.net

זהו עצם העניין

✿ מאת: אפרת גלעד אמיר

פעילות גופנית מאפשרת התפתחות תקינה של השלד בתקופת הילדות והבגרות ומביאה למסת עצם גבוהה בגיל המבוגר. אף פעם לא מאוחר לעסוק בפעילות גופנית. לפעילות בגיל המבוגר יתרונות רבים:

- מפחיתה את הסיכון לשברים ומשפרת את היכולת התפקודית, משפרת את איכות החיים ואת מצב הרוח.
- משמרת את מסת העצם. עם הגיל, ובפרט באורח חיים ישבני, חלה ירידה בצפיפות העצם הארוכה, מצב הנקרא אוסטיאופורוזיס והעצם הופכת להיות מחוררת ושבירה. הדבר תקף לעצם צוואר הירך, שורש כף היד וחולית הגב.
- מגבירה את זרימת הדם עם חמצן ומינרלים חיוניים לעצם.
- מפרישה הורמונים המעודדים גדילת השריר, מחזקת את השרירים ומעלה את כח השרירים.
- משפרת את התיאום בין האיברים ואת שיווי המשקל, מקטינה את הסיכוי לנפילה ומפחיתה כאב.
- העצם משמרת את חוזקה בהסתגלות לכוח הפועל עליה בכיוון השריר בתנועה, משקל הגוף וכח המשיכה.
- רקמת העצם מגיבה לעומס המופעל עליה ב-4 תבניות תנועה המוצגות בתמונות למטה: דחיסה, מתיחה, לחיצה, פיתול.
- בנוסף מומלץ לשפר את שיווי המשקל, הגמישות, טווחי התנועה, תיאום רב איברי והכוח. מומלץ להפחית שעות ישיבה ולצעוד, לעלות במדרגות ולבצע תרגילים פונקציונאליים המשפרים את התפקוד היום יומי.
- בטרם תחילת העיסוק בפעילות גופנית מומלץ לקבל אישור מהרופא המטפל ולהתעמל לפי התאמת תוכנית מבעל מקצוע לפעילות גופנית בגיל המבוגר.

פיתול

לחיצה

מתיחה

דחיסה

לתגובות - אפרת גלעד אמיר 052-5311481 efratga@gmail.com

יועצת, מתאימה תוכניות אימון ומאמנת כושר אישי המתמחה בשיקום, במחלות כרוניות גיל מבוגר, במניעת השמנה ולכל מטרה.

"כובע של קש וחולצה מחש"

✿ מאת: אביבה קניג

המשורר מתתיהו אריאלי כתב את השיר הזה כבר בשנות ה-50 של המאה הקודמת, כשבנות רעננה העליונות יצאו למושבה "כשעל ראשן כובע של קש" וכל גברברי המושבה סובבו את ראשם. בימים ההם היה כובע הקש להיט אופנתי, אלא שאז נכנס כובע הטמבל ותפס מקום של כבוד בקרב הצברים ובהמשך - כובעי המצחייה מבד. בשנים האחרונות ידע כובע הקש עדנה והוא שב אלינו במגוון רחב של צבעים, בשילובים עם בדים, בגזרות שונות ועם דגש חזק על הגנה מפני קרני השמש המזיקות. אם פעם היה הכובע עניין של אופנה, היום כמעט שאין רואים אנשים יוצאים לשמש הקופחת בחודשי הקיץ ללא כיסוי ראש. חשוב כמובן למרוח קרם הגנה, אבל הכובע בהחלט נותן לנו הגנה נוספת ומונע גם הזדקנות מואצת של העור, וגם חלילה נגעים עוריים שעלולים להיות מסוכנים.

אז אלו כובעים מעניקים לנו שיק אופנתי ביחד עם הגנה?

כובעי פדורה בעלי המראה הגברי עם שוליים צרים ומתעגלים כלפי מעלה.

כובעי פנמה קלאסיים בעלי תיתורה רחבה וקשוחה ושקע לאורכם. הם מיוצרים באקוודור בעבודת יד ומחומרים טבעיים (מליבת עץ הטקילה). הם קלילים, אווריריים וגמישים.

כובעי הקש הקלאסיים נשיים ורכים ובעלי שוליים רחבים גם להגנה מיטבית על הפנים וגם למראה רומנטי.

כובעי הבוקרים בגרסה נשית וקיצית. יש להם חורים לאוורור ולמראה קל.

כובעים מבד לבן. הלבן מושך פחות קרני שמש וניתן לקפלו בקלות ולהכניסו לתיק או למזוודה.

כובע מצחייה מבד נדיף טוב במיוחד לעוסקים בספורט אבל גם מככב בקרב הגברים. הוא מאוורר וקל משקל. שנעבור את הקיץ בשלום. קריר לא צפוי להיות פה.

Kenig1@bezeqint.net

"אור בין האוקיינוסים" / מ.ל.סטדמן

✿ מאת: יהודית הלפר

בכי תינוק קורע את הדממה על האי הבודד השקט, ג'אנוס רוק, במערב אוסטרליה. באותה עת עסוקה הגיבורה, איזבל שרבורן, בטיפוח קברו הטרי של עוללה, שנולד ללא רוח חיים, שלושה שבועות קודם לכן, אחרי שתי הפלות. האם היא חולמת? התינוק, שהוא בעצם תינוקת, נמצאה על סירה נטושה, ולידה גופת גבר מת, כנראה אביה. הזוג, טום ואיזבל שרבורן, מתגורר על האי הבודד בעקבות עבודתו של טום כשומר המגדלור. הם יחידים על האי הבודד.

התקופה: אחרי מלחמת העולם הראשונה. טום שב משדה הקרב ומנסה לשקם את חייו. הוא מוצא עבודה כשומר מגדלור וגם אישה, איזבל, המתגוררת עם הוריה בעיירה הקרובה ביותר לאי. האישה הצעירה הולכת בעקבות האהבה ומוכנה לעבור להתגורר עמו על האי הבודד.

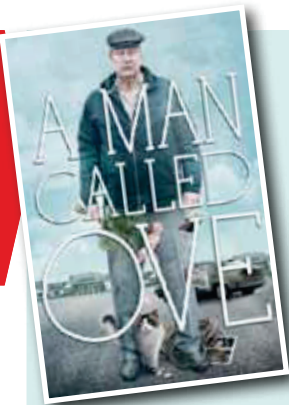
טום מבקש לדווח על התינוקת ולבדוק האם אמה עודה בחיים, אך איזבל, שסוף סוף הגשימה את חלום האימהות שלה, מבקשת ממנו להמתין. כך חולפים להם החודשים ועוברות מספר שנים. בינתיים נקשר הזוג לפעוטה, הרואה בהם אימא ואבא לכל דבר. הם מגדלים אותה באהבה, אך הדילמה בין הסתרת האמת לתחושתיה של איזבל כאם ושל הילדה שכה נקשרה אליהם, מכרסמת בנפשו של טום.

עלילת הספר נפרשת לפנינו בהדרגה, משובצת ב"פלשבקים" לעברם של בני הזוג.

המתח גובר ככל שמופיעים ממצאים השופכים אור על תעלומת מוצאה של התינוקת הנטושה.

"אור בין האוקיינוסים" הוא ספר הביכורים של הסופרת מ.ל. סטדמן, שנולדה וגדלה במערב אוסטרליה וכיום חיה בלונדון. הספר הפך עד מהרה לרב-מכר ברחבי ארה"ב ובעקבותיו אף לסרט. הנושא המרתק: הכמיהה לילד לעומת המוסריות, המצב שבו הצדק של האחד הוא אסונו של האחר, הוא אוניברסאלי וקל לקורא להזדהות עמו. מומלץ בחום!

yehudit_helfer@walla.co.il

"איש ושמו אובה" / על פי ספרו של פרדריק בקמן

✿ מאת: מלכה מהולל

בימוי: הנס הולם

שחקנים: רולף לסגרד, אידה אנגוול - שבדיה

עם שינויים קוסמטיים של נוף ומוזג אוויר יכול היה הסרט הזה להתרחש כמעט בכל מקום בעולם, בוודאי באירופה שם תופעת המהגרים נפוצה עד מאוד, אבל גם בישראל. אחרי הכול, סדנא דארעא חד הוא. אנשים מבוגרים ישנם בכל מקום, מפוטרים מהעבודה יש בכל מקום, דיכאון עמוק, חוסר רצון לחיות, וגם אהבה גדולה ושכנים טובים – כל המרכיבים האלה קיימים פה, שם ובכל מקום.

אובה הוא בהחלט לא איש נחמד, אבל מבנה הסרט העשוי מפלאשבקים מבהיר לנו שלא תמיד היה אובה אנטיפט כזה וכי יש לו סיבות טובות להיות כזה היום. הוא אינו רוצה לחיות, אובה. אשתו האהובה נפטרה, אין לו ילדים, הוא מפוטר מעבודתו, והוא אינו סובל אנשים. החלטתו להתאבד נתקלת במכשולים שונים, והוא אינו חדל לכנות כל אחד סביבו בכינוי הגנאי "אדיוט". את הכלב של שכנתו הוא מכנה 'מגפי חורף עם עיניים', וכששכנתו האחרת מבקשת ממנו סיוע בתיקון תנור החימום שלה הוא פולט: "תשתמשי בשמיכה". עם חברו הטוב הוא אינו מדבר כבר שנים משום שהלה העדיף לרכוש מכונית סאאב ואילו אובה מכור לוולוו.

מאידך, הוא מקפיד לבקר את קברה של אשתו מדי יום, וניכר בו כי עדיין הוא מאוהב בה מעל לראשו. הוא חולק איתה את חוויות יומו ובצער אומר לה: "לא קל להרוג את עצמך". דווקא השכנים החדשים שלו, מהגרים, בניגוד לכל היגיון מצליחים לחדור את אופיו השמרני, הנרגן והלא נוח לבריות, בתחילה עם סיר אורז עם זעפרן ובהמשך בבקשת סיוע ממנו. תחושת הנחיצות בו עשויה להחזיר לו מקצת מרצון החיים.

הוא שאמרנו. סיפור אוניברסאלי, ואין בכך פלא. הכפר הגלובלי שלנו נהיה קטן יותר ויותר. השחקן הראשי עושה עבודה נפלאה, ובכלל הסרט נאמן לספר ואינו נופל ממנו באיכותו. ההערה היחידה היא שהשחקן נראה הרבה יותר מבוגר מבן 59, כפי שהוא מעיד על עצמו.

לא ברור למה הסרט הוכנס לז'אנר הקומדיות. יש לו רגעים קומיים, אבל בהחלט גם רגעים עצובים ואפילו מזילי דמעה.

Mehulal2@netvision.net.il

קיץ עם הנכדים בחודש אוגוסט

מאת: בלומה בינשטוק

לפני ביקור באתרים מומלץ לבדוק ב"גוגל" זמני פתיחה וסגירה, מחירי כניסה, מבצעי הנחה, אפשרות של קופונים, גרופונים וכדומה.

סקייג'אמפ: מתחם חדש, סגור וממוזג ברחוב היצירה 2, ברעננה. במקום מספר גדול של טרמפולינות, קיר טיפוס ובאולינג.

חדר בריחה: אולי הלהיט של השנה האחרונה. מדובר במשחק חברה מציאותי בו אנשים ננעלים בחדר ביחד עם משתתפים אחרים וצריכים להשתמש בחפצים שונים הנמצאים בחדר כדי לפתור סדרה של חידות, למצוא רמזים, לפענח צופנים ולהימלט מהחדר תוך זמן מוגבל, לרוב כ-60 דקות. באזור הקרוב נמצאים חדרי בריחה ברעננה, בכפר-סבא, בפתח-תקווה, בתל-אביב, בראשון-לציון.

פארק ארץ הצבי: בחווה במושב אלישמע, ליד הוד השרון. זהו גן עדן לימודי וחוויתי המאפשר בילוי משותף לילדים ולמבוגרים. במקום מגוון של בעלי חיים, פינות ליטוף, פינות האכלה, מדשאות מוצלות ופעילויות מודרניות, משחקה לגיל הרך, משחקי קופסה ומגרשי ספורט.

יוקידס: מתחם משחקים מיוחדים שהובאו מיפן. ממוקם ברחוב רפפורט 3 בכפר-סבא הירוקה.

זנזיבר: פינת חי במשק 77 במושב בצרה. במתחם פעילות ואטרקציות לילדים: פינת ליטוף, משחקה, ברכות לילדים, דשא, צל, מתנפחים והמון בעלי חיים.

לגעת בטבע: טיול בכפר הירוק, מומלץ לעירוניים. עושים סיור על עגלה רתומה לטרקטור, מבקרים ברפת, לומדים על צמחים ובעלי חיים ונהנים ממשחק במתנפחים.

ג'מבולנד: בקניון "אם הדרך" – בית חרות. מתחם ממוזג ושמור. מתאים לילדים עד גיל בר-מצווה. במקום: חדר אורות, משחקה, ג'מבורי, מבוכים ומתנפחים. יש שם גם בית קפה לילדים ולמבוגרים.

טכנודע: בגבעת אולגה ליד חדרה. פארק ומוזיאון שכל אחד יכול להיות בו מדען ולחקור את פלאי המדע והטבע. תחומי המחקר הם: מים, קול ומוסיקה, אנרגיה סולרית. Shinbet37@gmail.com

מרכז תרבות כושר ופנאי

הרשמה לחוגי אומנות
2018-2017

תלמידים ותיקים 9-13/7/17
תלמידים חדשים החל מ-16/7/17

ההרשמה מתבצעת ע"י מילוי טופס הרשמה

עלות לחודש	ימים ושעות	החוג
280 ₪ כולל חומרי גלם.	ראשון 11:30-08:30 שני 11:00-08:00 רביעי 11:30-08:30 חמישי 11:00-08:00 14:00-11:00	קרמיקה עמליה סנדלר
280 ₪ כולל חומרי גלם	שני 14:00-11:00 שלישי 11:15-08:15	עיסת נייר דפנה קמיל
280 ₪ כולל חומרי גלם	ראשון 14:10-11:10 שלישי 14:30-11:30 למתחילים	עיסת נייר רלי נירם
180 ₪	שלישי 10:45-08:45 רביעי 19:00-17:00	ציור איתן מנשרוב
180 ₪	רביעי 14:00-12:00	ציור אקריליק בשילוב טכניקות דניאלה כץ
180 ₪ ימי ראשון החוג פעמיים בחודש	ראשון 13:00-11:00 שני 11:30-09:30 ראשון 11:00-09:00	מנדלות תמר שחר מתחילים מתקדמים
180 ₪	רביעי 13:30-10:30	תכשיטנות נאה קרמן
180 ₪	שני 13:30-11:30 אחרי החגים	סריגה שובל קלושינר
150 ₪	ראשון 18:00-16:00	רקמה חיה ברגר
150 ₪	ראשון 20:10-18:10	ציור אקוורל וסילי קלישר
פרטים בהמשך...		פיסול בברזל אריק

פרטים בטל. 7720707

לשמאל גור ולמשכחתו,
ברכות להולדת
הנין תדהר.

העמותה למען האזרח הוותיק ברעננה

"גלה שמר ושתף..."

זוכרים את "המדור לחיפוש קרובים" ברשת א'? מדור שגרם לרבים להזיל דמעות וריגש את המאזינים. כיום אנו רותמים את הטכנולוגיה המתקדמת לאיתור ותייעוד קרובי משפחה.

קיימים באינטרנט מספר אתרים עם מאגרי מידע גדולים המאפשרים גילוי שורשים 10-8 דורות או יותר לאחור, ואיתור קרובים מדרגה רחוקה על פני כל הגלובוס. אתרים אלה הם בעצם רשתות חברתיות מקוונות שיש בהם כלים לבניית עצי משפחה.

www.myheritage.co.il

האתר www.myheritage.co.il חקק על דגלו את המוטו "גלה שמר ושתף". זה הוא אתר ישראלי לשיתוף היסטוריה משפחתית, השני בגודלה בעולם בתחום זה, החברה נוסדה ע"י גלעד יפת ב 2003 בעטרות. הרישום לאתר מצריך למסור מספר פרטים אישיים וליצור קוד סודי אישי. לחברה כ-90 מיליון משתמשים ב-196 ארצות ובאתר קיימים 39 מיליון עצי משפחה ו-3 מיליארד פרופילים - יותר מאשר לפייסבוק כי הרי עצי היוחסין כוללים חיים ומתים כאחד. האתר מאפשר מציאת זיקה לעצים אחרים ברשת, ומודיע לך על מציאת התאמות לקטעי עצים אחרים ואף מציאת שני קרובים זהים בלבד. באתר ניתן כאמור להקים אילן יוחסין משפחתי שיכלול פרטים ביוגרפיים של בני המשפחה לרבות מידע רב ותמונות. הרישום לאתר הוא חינמי, אך אם נדבקת בחיידק ורוצה לגלות יותר או לכלול בו מעל 250 איש, תידרש לשלם דמי שימוש שנתיים (ישנו מסלול basic שהוא חינמי או premium בתשלום).

לחברה מקורות מידע רבים מרחבי העולם הכוללים: מפקדי אוכלוסין, רשימות בוחרים, מרשמי לידה, נישואין, פטירה, צבא, עיתונים, צוואות, בתי משפט ועוד.

החברה משתמשת במאגר האדיר שלה למטרות נוספות, כגון עזרה לניצולי שואה לאתר את רכושם. בשנה האחרונה עוסקים מתנדבים מטעם החברה בתייעוד ודיגיטציה של כלל בתי הקברות בישראל, ועד לסוף שנת 2017 צפויה השלמת פרויקט התייעוד כך שיכלול את כל המצבות שבישראל. לאחרונה מבצעת החברה מיפוי חסוי של DNA של העולים מתימן בכדי לנסות לסייע בפתרון תעלומת ילדי תימן. החברה רכשה 8 חברות בתחום הגנאלוגיה, ביניהן חברה פולנית, חברה גרמנית ואת החברה האמריקאית Geni. כמשתמש רשום באתר (גם חינמי) מדי שבוע תקבל תגלית של קרוב חדש שלך לעידוד השימוש בתוכנה. ישנן שתי אפשרויות לבניית אילן יוחסין: הראשונה, להשתמש בשירותי החברה ולבנות אילן יוחסין אישי באתר החברה. השנייה, להוריד תוכנת אפליקציה למחשב הביתי, ולבנות את אילן היוחסין לוקלית. במקרה זה, ניתן לבחור אם לסנכרן את אילן היוחסין עם מאגר המידע הכללי של החברה ואז ליהנות מגיבוי ברשת וגילויים של ענפים משותפים עם משתמשים אחרים. לחילופין, ניתן גם לא לסנכרן ברשת ולשמור על המידע כפרטי.

מקורות מידע: לתולדות העם היהודי בירושלים - cahjp.nli.org.il

מוזיאון ההיסטוריה המשפחתית - www.museumoffamilyhistory.com

מוזיאון השואה האמריקאי - www.ushmm.org

אינדקס ויזנטל - motlc.wiesenthal.org/pages

Yivo מחקר תרבות יהודית - yivo.org/Home

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון - www.archives.mod.gov.il

הארכיון מילון מונחים בגנאלוגיה - homepages.rootsweb.ancestry.com

קיצורים וראשי תיבות על מצבות - www.zchor.org/ABB.HTM

מאגר מידע - www.genealogyunlimited.com

מאגר מידע - www.ancestry.com

מאגר מידע - www.academic-genealogy.com

חילת החודש

קסמה – כריזמה

harelea@gmail.com

✪ מאת: לאה הראל

עברית: פנים או פרצוף?

שתיים שהן אחת: המילה "פרצוף" בעלת 4 אותיות שורש (פרצפ) ומקורה ביוונית, עת שלטו היוונים בארץ ישראל (prosop), ופירושה: פני אדם.

במרוצת השנים המילה העברית "פנים" קיבלה משמעות "מכובדת" יותר, ואילו אחותה היוונית "פרצוף" קיבלה משמעות של גיחוך וזלזול ("הפרצוף של המדינה"...).

מוס פטל וגבינה בכוסיות קטנות 12-14 כוסיות

מאת: לאה קליין

מרכיבים

מוס פטל • 1 חבילה פטל קפוא • 1 גביע שמנת מתוקה • 1 חבילה אינסטנט פודינג וניל • 1 חבילה (250 גרם) גבינת ריקוטה 5% • 1 כוס חלב

מוס וניל

• 1 חבילה אינסטנט פודינג וניל • 1 גביע שמנת מתוקה • 1 חבילה (250 גרם) גבינת ריקוטה 5% • 1 כוס חלב • 8-6 ביסקוויטים או עוגיות מרוסקות לפירורים

אופן ההכנה

מוס הפטל - לרסק את הפטל הקפוא במעבד מזון. להקציף שמנת מתוקה + חלב + אינסטנט פודינג. להוסיף הגבינה והפטל המרוסק.

מוס הוניל - להקציף שמנת מתוקה + חלב + אינסטנט פודינג ולהוסיף את הגבינה.

הרכבה - לפזר בכל כוסית שיכבה דקה של פירורי העוגיות, מעל העוגיות שכבה של מוס וניל ומעל שכבה של מוס פטל.

Cleah1@walla.com

צמח הכוסברה - מתים עליו או מתעבים אותו

מאת: אורה צרויה

"גד השדה", בשמו העברי, או כוסברה כפי שהכול קוראים לו, דומה במעט במראהו לפטרוזיליה, אלא שבניגוד לפטרוזיליה הוא מעורר רגשות עזים מאוד. בשום מסעדה לא יקפיד המלצר להזהיר אותך שיש פטרוזיליה בתבשיל, לעומת זאת תמיד יטרחו לוודא שאין לך התנגדות מיוחדת לכוסברה.

מקורו בדרום אירופה ובמזרח התיכון כולל ישראל, ואולם כיום נפוצה הכוסברה כגידול תרבותי בעולם כולו. בצמח הכוסברה משתמשים להכנת מאכלים שונים. השימוש העיקרי נעשה בעליו של הצמח, אך ישנו שימוש גם בזרעיו ובגבעולו.

יש המזהים את המין עם צמח הכוסברה על סמך הפסוק "כזרע

זרעי הכוסברה

עלי הכוסברה

גד לבן וטעמו כצפיחית בדבש" (שמות ט"ז, ל"א). צמח הכוסברה גדל בארץ בתקופת המשנה והשימוש בו היה מאוד נרחב. למשל: השתמשו בכוסברה לתיבול כבושים ואת העלים היבשים היו משמרים לשימוש לכל עונות השנה. זרעי הכוסברה התגלו באחת המערות שבארץ-ישראל והחוקרים סוברים שגילם 8000 שנה. בימי הביניים השתמשו בכוסברה להכנת שיקויי אהבה וקטורת. בסיפורי אלף לילה ולילה הוא מוזכר כסם אהבה. באירופה, ובמיוחד בצרפת, משמש צמח הכוסברה להכנת ליקרים ובשמים.

עליו הטריים של צמח הכוסברה משמשים תבלין חשוב במאכלים רבים במטבח המזרחי, כמו מאכלים וייטנאמיים, אסייתיים-הודיים ומקסיקניים כמו רוטב סלסה וסלט אבוקדו. במטבח התאילנדי משתמשים בשורש הכוסברה למגוון מנות. גם בצפון אפריקה מקום מכובד לכוסברה, והיא משמשת למגוון מאכלים כמו חריימה ותבשילי עגבניות ובשר. עלי כוסברה קצוצים משמשים כקישוט למנות מבושלות. עדיף לא לבשלם מפני שהבישול פוגע בטעמם העדין. בימי קדם עלי הכוסברה היו שכיחים מאוד במטבח האירופאי, אך כיום הם בדרך כלל נכללים במנות של מטבחים מזרחיים.

כל חלקי צמח הכוסברה מנוצלים לתיבול. עלי הכוסברה הירוקים טובים להוספה בסלטים, בתבשילי אורז למיניהם, ברטבים ובתבשילים שונים. אם משתמשים בגבעולים, רצוי מאוד להוציאם בסוף הבישול בגלל קשיותם. ישנן ארצות שבהן משתמשים גם בשורשי הכוסברה לאחר טחינתם כתוספת לרטבים, להוספה של תבשילי בשרים ודגים.

צמח הכוסברה תורם רבות לבריאות גופנו. הוא עשיר באשלגן, בוויטמינים, בחומצה פולית ובנוגדי חמצון החשובים לתהליכים רבים בגוף. הוא גם מכיל ברזל בכמות רבה. הכוסברה עשירה במרכיבים המסייעים במניעת התפתחות הסרטן בגוף. כן מסייע צמח הכוסברה להפחתת רמות הכולסטרול הרע בדם. הוא גם מצמצם את הסיכון למחלות לב וכלי דם ומסייע בהורדת לחץ דם גבוה. הצמח גם טוב לטיפול במחלות מעיים ובכלל זה לטיפול בשלשולים.

orazruya@walla.co.il

העמותה למען האזרח הוותיק - רעננה
רח' ההגנה 114, פינת רחוב חנה סנש, רעננה
מרכז יום לאזרח הוותיק

הרצאות חודש אוגוסט יש מחלוקת? אין מחלוקת! גישור בגיל השלישי

מרצה: צוות מרכז גישור קהילתי רעננה
יום שני, 7 באוגוסט בשעה 19:00, מרכז יום לוותיק, רח' ההגנה 114
עלות כניסה: 15 ₪

רישום מראש בטל' 09-7711598

הזמנה להרצאה

ביום חמישי ה-10 באוגוסט בשעה 10:30
תתקיים במרכז היום לאזרח הוותיק הרצאה מרתקת
מפי הגב' רותי גרוס - ניצולת "מבצע יונתן".

שכותרתה "על הנס שבאנטבה"

הליצור הריחם זולין.

עלות כניסה: 15 ₪

נא לאשר השתתפות בטל': 09-7711598

העמותה למען האזרח הוותיק - רעננה
רח' ההגנה 114, פינת רחוב חנה סנש, רעננה
טלפון: 09-7747041 / פקס: 09-7729320

מרכז יום לאזרח הוותיק

תוכניות מיוחדות לחודש אוגוסט 2017

- 03.08.17 בשעה 10:30 - "סיפור הפרברים" - מרצה: עמי רוניס.
- יום חמישי 10.08.17 בשעה 10:30 - "מבצע אנטבה"-סימורה של הניצולה רותי גרוס.
- יום חמישי 17.08.17 בשעה 10:30 - הופעה של הזמרת עינת בנימין.
- יום חמישי 24.08.17 בשעה 10:30 - מבית המקדש לבתי כנסת ברחבי העולם. מרצה: ציפי שפיגל.
- יום חמישי 31.08.17 בשעה 10:30 - מסיבת יום הולדת לחברים. עם רוני סופר.

מכירות במרכז בחודש אוגוסט 2017

המכירות תתקיימנה ברחבת הכניסה בין השעות 10:00-12:00:

- יום רביעי 02.08.17 - מכירת בגדי נשים.
  - יום ראשון 06.08.17 - מכירת הלבשה תחתונה.
  - יום ראשון 13.08.17 - מכירת נעליים.
  - יום רביעי 23.08.17 - מכירת בגדי נשים.
  - יום שלישי 29.08.17 - מכירת בגדי נשים.
- * ייתכנו שינויים בתוכנית. נא להתקשר יום לפני.

נא להתקשר למרכז יום לקשיש ולהרשם ט 09-7711598

העמותה למען האזרח הוותיק - רעננה
פרויקט ח.ל.

לכל גמלאי רעננה

העמותה למען האזרח הוותיק בשיתוף
אגף הספורט בעיריית רעננה

מעניקה לתושבי רעננה הדרכה בהליכה נורדית **חינם**
בפארק רעננה, כל יום שני 07:30 במשך כל חודש אוגוסט.

אהרנאוי כל יום שני 10 דקות לפני הזריחה.

הדרכה והליכה נורדית

בכניסה הראשונה מול אחוזת בית.

המעוניינים יירשמו אצל מרים בעמותה.
טלפונים: 09-7747041 בשעות הבוקר,
0522-546043 בשעות אחר הצהריים.

הזוג המבריק

להחזיר את הברק לבית

✓ ניקיון חדרי מדרגות ✓ פוליש

"אלופי הניקיון"

- ✿ ניקוי ספות ומזרונים,
- ✿ ניקוי שטיחים,
- ✿ ניקוי וילונות,

מכונה חדישה, בבית הלקוח.

ניקיון
אחרי שיפוץ/
לפני אכלוס

054-2401877 אליאור
zoog2clean.bigger.co.il

העמותה למען האזרח הוותיק - רעננה
הטלוויזיה הקהילתית "מבט-רענן"

אתם מוזמנים לצפות בשידור המגזין שלנו לחודש יולי

מה במגזין? תוכנית אולפן

1. ילדותו של חקלאי ותיק ברעננה נחמיה תנא
2. חנוכת מסלול ריצה ע"ש עומר מנוס ז"ל
3. חוויות בלונדון של זאב ביגון.
4. להקת חליליות של גמלאיות רעננה.

מתי משדרים?

בימי א' בשעה 17:30 ובימי ה' בשעה 12:30

איפה?

בכבלים בערוץ 98 ב-YES וב-HOT.

ניתן לצפות בכל המגזינים והכתבות באתר העמותה
www.amutaraanana.co.il בלשונית T.V קהילתית
ייתכנו תוספות ושינויים.

צפייה מהנה!

לדני רביץ,

ברכות לקבלת תעודות ההוקרה
של ארגון ה"ליונס" ושל ארגון "אקים"
על פעילותך ההתנדבותית ותרומתך לחברה.

ליפה חדות,

בהצלחה עם פרישתך מ"קהילה תומכת",
יודעים שתמשיכי לעשות רק טוב.

ממערכת "כוון חדש" רעננה.

